

Erik Møller Andersen (t.v.) og sønnen Peter Møller Andersen har fået leveret magnesiumchlorid, og det hele kører nu på skinner. Privatfoto.

Magnesium kan forgifte i stedet for at forsure

En gruppe goldkøer fik en direkte magnesiumforgiftning, da de ved en fejl fik magnesiumoxid i stedet for det forsurende magnesiumchlorid eller magnesiumsulfat. Det kan undgås ved at tjekke fodermidlerne grundigt.

Af kvægfyagdyrlæge Michael Graves Kristensen, BoviCura - en del af Dyrlæger & Ko

Magnesium er ikke bare magnesium. Det oplevede jeg her i sommer, hvor en tildeling af magnesiumoxid medførte en decideret magnesiumforgiftning.

For at forebygge mælkefeber er det i de seneste par år blevet udbredt med forsurening af goldkøerne i de sidste tre uger af goldperioden. Det er der flere metoder til, men hos specielt økologerne er det den bedste, da de ikke må benytte flere af alternativerne. De to prishilligste stoffer, der kan bruges, er magnesiumchlorid og magnesiumsulfat, men det er ikke magnesium, der virker forsurende.

I slutningen af juli 2020 var jeg på besøg hos Erik Møller Andersen, som driver en økologisk malkekvægsbesætning med 390 årskøer. Ved besøget bemærkede jeg en flok køer, som var stritpelsede og meget triste at se på. Steffen, som er fodermester, fortæller mig, at det er close-up-holdet.

De er i midten af maj startet med at fodre close-up-holdet med en ration, der skulle forebygge mælkefeber og samtidig sikre en bedre start på laktationen. Der blev løbende målt pH på urinen for at justere rationen. Men da der ikke var effekt, var tildelingen lø-

bende øget fra 50 g dagligt til 400 g dagligt. De var så stoppet få dage før, jeg kom derud.

Køerne i close-up-holdet var begyndt at tabe sig. De ville ikke æde det, de skulle. De fik diarré og var stritpelsede.

Foderet begyndte til sidst også at tage varme umiddelbart efter udfordringen.

Efter de var stoppet med den forebyggende ration, var ædelysten kommet tilbage, og foderet tog ikke længere varme.

Jeg har aldrig set noget lignende. Specielt vil tilsætning af forsurende produkt sænke pH i rationen og derved reducere de mikroorganismer, som nedbryder foderet og giver anledning til varme. Foderet skulle med andre ord have været mere stabilt.

Målte en pH-værdi på 11

Steffen tog en pose med det, de havde blandet i foderet, og undersøgte det med en stick til at måle pH i urinen. Opløsningen viste pH på 11, hvor jeg forventede et pH på 1.

Jeg hentede mine egne urinsticks og kom frem til det samme resultat.

Vi gik derfor ned og så på en sæk med forsuringsproduktet. Det

viste sig, at indholdet var magnesiumoxid og ikke magnesiumchlorid, hvorfor det hele gav mening.

Jeg kontaktede en ekspert i mineraler, som kunne fortælle at magnesium i de mængder giver nedsat foderoptagelse og diarré. Hvis nyrene ikke fungerer optimalt, vil hjertet kunne påvirkes og i værste fald medføre hjertestop.

Magnesiumoxid bruges hos mennesker som afføringsmiddel ved forstoppelse. Bivirkninger ved for høje doser er kvalme, hovedpine og nedsat appetit.

Efter besøget har Erik Møller Andersen fået leveret magnesiumchlorid, og det hele kører nu på skinner. Jeg ville gerne have vist de produktionsmæssige konsekvenser, da vi i Dyr læge & Ko's kvartalsrapport har nogle rigtig fine værktøjer til at illustrere dette, men de data, der ligger til grund for denne vurdering, er endnu ikke tilgængelige.

Magnesium der ikke kan optages

Det er en udbredt opfattelse, at magnesium spiller en rolle i mælkefeberkomplekset sammen med calcium. Det skal jeg ikke afvise, da calcium, magnesium og fosforomsætning er meget tæt forbundet.

Men langt hovedparten af de foderplaner, jeg har set, indeholder 0,35 til 0,4 procent magnesium. Ved mangel på magnesium stopper udskillelsen i nyrene, og indholdet i urinen falder mod nul. Det bliver brugt til at stille diagnosen græsforgiftning.

Det er rigtigt, at græsforgiftning skyldes magnesiummangel, men det er ikke, fordi magnesium mangler i foderrationen, men fordi det ikke kan optages.

Da jeg var barn, husker jeg en fabel om en ræv og en stork, der byder hinanden på middag. Ræven serverer suppe i en tallerken

som storken ikke kan spise, mens storken serverer noget i en højhalset kande som ræven ikke kan spise.

Hvis der skal drages en parallel til græsforgiftningen, så er det ikke magnesiummangel i foderet, men derimod det høje kalital, som gør, at det ikke optages.

Hvis du oplever problemer med lammede køer, som er kommet på et efterslæt, så skal den enkelte ko ganske rigtig have magnesium for at komme på højkant, men foderrationen skal gøres mindre alkalisk for at magnesium kan optages.

Magnesium har ingen effekt på CAB-værdien, som de sidste par år har været i fokus i goldko-rationen. Det er alene natrium og kalium samt chlorid og sulfat, der påvirker dette.

Men da de mest brugte midler til forsurende er magnesiumchlorid og magnesiumsulfat, så tror mange, det er magnesium, som er det virksomme stof, og en forgiftning som beskrevet hos Erik Møller Andersen kan finde sted.

Så jeg kan kun opfordre til at kontrollere, at de fodermidler, der puttes i rationen, svarer til dem, som står på blandelisten.

Dyr læge & Ko - en professionel samarbejdspartner

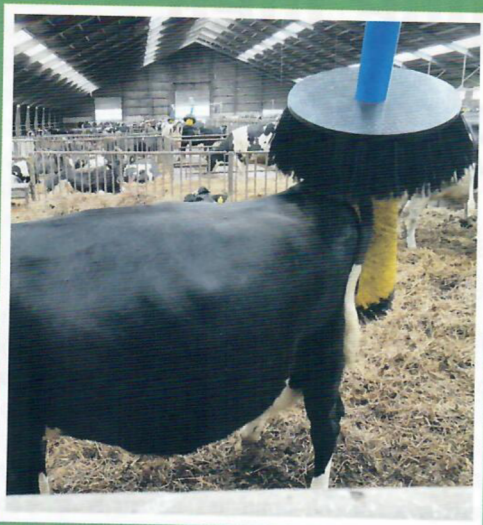
Dyr læge & Ko består af 28 kvægpraksis og knap 125 professionelle kvægdyrlæger fordelt over hele landet. Vi har vores daglige gang i knap 1.600 besætninger med sundhedsrådgivningsaftale og tilser således over 50 procent af den samlede malkekvægsbestand i Danmark.

Læs mere på www.dyrlaegerogko.dk eller på www.facebook.com/dyrlaegerogko

byens bedste børster

Ønsker alle en rigtig glædelig jul
og et godt Nytår 2021

Vindingvej 115 DK-7100 Vejle T: 40 54 54 58 info@koborster.dk

FarmPack

ALT I PAKKEVARER

EN GOD
OPSTART

X-ZELIT®

– OPTIMALT KALCIUMNIVEAU HOS
NYKÆLVERE

Med X-Zelit sikrer du, at koen får en bedre opstart efter kælvning og en højere mælkeydelse.

- Minimerer risikoen for mælkefeber og subklinisk hypocalcæmi
- Bedre frugtbarhed og færre tom dage
- Højner ydelse og foderindtag efter kælvning

Køb direkte på www.dlg.dk/portal
Kontakt din DLG-konsulent på
tlf.: 3368 6000 eller www.dlg.dk

dlg